

1. GİRİŞ

Toplumun ayrılmaz bir parçası olan ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde hak olarak tanımlanan sağlık, yalnızca hastalık ve maluliyetin olmaması değil bireyin fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam iyilik halidir. Devlet bireyin beden ve ruh sağlığını sürdürebilmesi, maddi ve manevi varlığını korunması ve geliştirilmesi için kamu/ özel sağlık ve sosyal kurum/ kuruluşlarında sağlık çalışanları eliyle sağlık hizmeti sağlamaktadır.

Kamu ve özel sağlık kurum/ kuruluşlarından yararlanılarak insanın fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam iyilik hali olarak tanımlanan sağlığına zarar verme ihtimali olan faktör ve tehlikelerin yok edilmesi, toplumun bu tehlike ve faktörlerin olumsuz etkisinden korunması, hastaların tedavi edilmesi, bedeni ve ruhi kabiliyet ve melekeleri azalmış olanların işe alıştırılması (rehabilitasyon) için yapılan tıbbi faaliyetler sağlık hizmeti olarak değerlendirilmektedir. Sağlık hizmetleri, sağlık alanında mesleki eğitim görerek yetişmiş olan sağlık personeli ile bu alanda yüksek eğitim yapmamış olan yardımcı sağlık personeli aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Genel olarak bakıldığında sağlık personeli; doktor, diş hekimi, hemşire, ebe, eczacı, psikolog, sosyal çalışmacı, diyetisyen, biyolog, fizyoterapist, odyolog, tıbbi teknolog, çocuk gelişimci, sağlık teknikeri, sağlık memurundan oluşmaktadır.

Sağlık hizmetlerinin hastalara zamanında ve yeterli olarak verilebilmesinde kamu ve özel sağlık kuruluşlarında gerçekleştirilen faaliyetlerin organizasyonu, koordinasyonu ve işleyişi kadar bu kuruluşlarda hizmet vermek üzere istihdam edilen sağlık personeli tarafından gerçekleştirilen faaliyetler de önemlidir.

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Karacasu Memnune İnci Meslek Yüksekokulu, İş Sağlığı ve Güvenliği Pr. e-mail: acabuk@adu.edu.tr

inanması, işini beğenmesi, işin yeteneklerini kullanmasına imkan vermesi, yaratıcılığa ve sorumluluk almaya yönlendirmesi, sorun çözmeye yönelik olması, karar almasına imkan tanınması işin yükü ne olursa olsun çalışan üzerindeki gerilimin azalmasına ve kendisini psikolojik yönden iyi hissetmesini sağlamaktadır.

KAYNAKÇA

- Ağdemir, H., (2022). Sağlık Sektöründe Aile Hekimliğinin Kurumsal İtibarı: Gaziantep İli Örneği. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Erzurum (Yayınlanmış Doktora Tezi)
- Ağır, M. Ç. (2018). Sağlık Sektöründe Örgütsel Güven ve Örgütsel Bağlılık İlişkisi: İstanbul Hastanelerinde Görev Yapan Hemşireler Üzerine Bir Araştırma. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Ak, M. (2017). Örgütsel Bağlılık Ve Görevde Yükselme: Sağlık Sektöründe Çalışanların Görevde Yükselmeye İlişkin Adalet Algılarının Bartın İli Örneğinde İncelenmesi. Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Zonguldak (Yayınlanmış Doktora Tezi)
- Akyön, F. V. (2008). İşyerinde Şiddete Karşı Çalışanların Bireysel Çatışma Yönetimi Yaklaşımları: Sağlık Sektöründe Bir Araştırma. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, İstanbul (Yayınlanmış Doktora Tezi)
- Altındış, S. & Ergin, A. (2018). Kalite Bağlamında Sağlık Personeli Eğitimi. Sakarya Tıp Dergisi, 8 (1), 157-169. DOI: 10.31832/smj.395950
- Anayasa, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, R.G. Tarihi: 18. 10. 1982 R.G. Sayısı:17863
- Antep, Z., Bektaş, G., Altın, U., & İrban, A. (2012). For Strategic Planning of Healthcare Management, The Effect of Mobbing on Motivation of Healthcare Providers. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 58, 606–613. <https://doi.org/10.1016/J.SBSPRO.2012.09.1038>
- Balcı, A. (2014). Çalışanlarda Stres Kaynakları, Stresle Başa Çıkma Yöntemleri ve Sağlık Sektörü. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Birik, I. (2009). İşyerinde Psikolojik Taciz: Bir Tıp Fakültesi Hastanesinde Çalışan Asistan Doktor ve Hemşirelerin Algıları Üzerine Bir Çalışma. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı Çalışma Ekonomisi Bilim Dalı, İstanbul (Yayınlanmış Doktora Tezi)
- Burdurlu, A. R. (2014). İş Sağlığı, İş Güvenliği ve Sağlık Sektörü. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Çeliköz, D. (2017). Sağlık Sektörü Örgütsel Çatışmalar ve Mobbing. Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İşletme Yönetimi, Ankara (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Das, K. P., & J, C. (2023). A survey on artificial intelligence for reducing the climate footprint in healthcare. Energy Nexus, 9, 100167. <https://doi.org/10.1016/J.NEXUS.2022.100167>

- Demirel, E. N. (2019). Yönetim Fonksiyonlarının İş Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkisi: Sağlık Sektöründe Hemşireler Üzerine Bir Uygulama. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Ve Organizasyon Anabilim Dalı, Kırıkkale (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Elçikoca, G. (2018). Sağlık Sektörü Çalışanlarının Uyku Kalitesinin Tükenmişlik Sendromuyla ilişkisi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Erezkaya Şahin, M. (2018). Çalışma Hayatında Tükenmişlik Olgusunun İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Değerlendirilmesi Çanakkale İli Sağlık Sektöründe Bir Uygulama. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Erdogan, V., & Yildirim, A. (2017). Healthcare professionals' exposure to mobbing behaviors and relation of mobbing with job satisfaction and organizational commitment. *Procedia Computer Science*, 120, 931–938. <https://doi.org/10.1016/J.PROCS.2017.11.328>
- Günalan, M. (2016). Kıskançlık, Güvencesizlik ve Algıların Ayrılma Niyeti ve Performans Üzerindeki Etkileri: Sağlık Sektöründe Bir Araştırma. Gebze Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli (Basılmış Doktora Tezi)
- ILO (2003). Code of practice on workplace violence in services sectors and measures to combat this phenomenon, International Labor Office, p. 27, Geneva
- Kanun, 224 Sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun. R.G. Tarihi:12.01.1961 R.G. Sayısı:10705
- Kanun, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, R.G. Tarihi:30. 06. 2012 R.G. Sayısı: 28339
- Karabetyan, L. (2020). Örgütsel Güvenin Örgütsel Bağlılık Üzerine Etkisi: Sağlık Sektörü Örneği. *Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(1), 45-55. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/biibfd/issue/69381/1101934>
- Karagöz, B. (2022). Personel Güçlendirmenin Örgütsel Bağlılığa ve Bireysel İş Performansına Etkisi: Sağlık Sektöründe Bir Araştırma. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Karataş, M. (2020). Örgütün Yapısal Yönleri ve İş Tatmini: Sağlık Sektöründe Karşılaştırmalı Bir Araştırma. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı, Erzurum (Yayınlanmış Doktora Tezi)
- Oksay, A. (2005). Çalışanlarda İş Tatmini: Sağlık Sektörü Üzerine Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Isparta (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi) Rapor, İş Yeri Stres (2016). NHUMAN
- Šegalo, S., Pašalić, A., Maestro, D., Su, Z., Serdarević, N., Jogunčić, A., Ramić-Čatak, A., Hajrović, A., Unčanin, S., Dedić, L. Č., & Hasanefendić, B. (2023). Vaccination coverage among laboratory personnel - health safety imperative for all. *Vacunas*. <https://doi.org/10.1016/J.VACUN.2022.12.003>
- Selvi, S. (2017). İş Yaşam Kalitesinin İşten Ayrılma Niyeti Üzerine Etkisi: Sağlık Sektöründe Bir Uygulama. Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Kurumları İşletmeciliği ve Yöneticiliği Ana Bilim Dalı Sağlık Kurumları İşletmeciliği ve Yöneticiliği Bilim Dalı, Trabzon (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)

- Sönmez, K. (2014). Sağlık Sektöründe Örgüt İkliminin İş Doyumuna Etkisi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Mersin (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Tanşu, M. (2009). Örgütsel Stres Kaynakları ve İş Tatmini Arasındaki İlişkinin İncelenmesi ve Sağlık Sektöründe Bir Uygulama. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İnsan Kaynakları Yönetimi Yüksek Lisans Programı, İstanbul (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Toprak, E. (2013). Mesleki Tükenmişlik Düzeyi ile İş Tatmini Arasındaki İlişki: Sağlık Sektöründe Bir Araştırma. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, Niğde (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Usul, H. & Atan, A. (2014). Sağlık Sektöründe Yabancılaşma Düzeyi . Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi , 2014 (1) , 1-10 . DOI: 10.18493/kmusekad.49515
- Yalçınsoy, A. (2017). Örgüt Kültürü ve Örgüt İkliminin Örgütsel Sessizlik Üzerindeki Etkisinin Analizi: Sağlık Sektöründe Bir Uygulama. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Diyarbakır (Yayınlanmış Doktora Tezi)
- Yıldırım, D. (2017). Sağlık Sektörüne Yönelik Mobbing Araştırmalarının Lisansüstü Tezler Açısından Değerlendirilmesi: Literatür Çalışması. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, Elazığ (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi)
- Yönetmelik, İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, R.G. Tarihi: 29. 12. 2012 R.G. Sayısı: 28512